

Demensa diehti soajttá lássát dahkat bæjválasj máhkijt degu sjehtadusájt mujttet, dálkkasijt válldet, sijddaj gávnnat, TV:av, giehtatelefávnáv ja PC:av adnet. Danen soajtti ulmutja demensajn dárbaht álkkádusteknologiijav mij doarjju jali buohtti kognitijva vigev mij guosská árkabiejven bierggi. Ájnas la mujttet álkkádusteknologiijalasj tjoavddusijt áttjudit ij la ietjastis ulmmen, ájnat vædtsak mij galggá viehkedit ulmutjav demensajn váj dábddá ietjas jasska, iesjrádálattjan ja jut bierggi. Sæmmi bále soajtti álkkádusteknologiijalasj tjoavddusa aj doarjjan liehket lagámusájda ja/jali viehkken buorep ressursaávkástallamij ja kvalítiehttaj varresvuoha- ja huksodievnastusájn.

Álkkádusteknologiijalasj tjoavddusa máhtti juogeduvvat teknologiijav mij aneduvvá sujsta gænna I demænsa, teknologiija mij aneduvvá sujsta gænna I demænsa lagámusáj jali varresvuoda- ja huksobarggij siegen ja teknologiija mij stivrriduvvá lagámusájs jali varresvuoda- ja huksobarggijs. Demensa symptávmå soajtti rievddat ulmutjis ulmuttij, ja teknologiijav galggá hiebadit ájnegis ulmuttij. Danen gå demænsa dábálatattat værrán ájge badjel de soajttá dárbbu duon dán teknologiijav duon dán ulmijn iesjgeŋga dásen skihpudagás.

Buojkulvisá nágin teknolávgálasj tjoavddusijs

Teknologiija mij aneduvvá aktu sujsta gænna I demænsa	Teknologiija mij aneduvvá sujsta gænna I demænsa lagámusáj jali varresvuoda- ja huksobarggij siegen	Teknologiija mij stivrriduvvá lagámusájs jali varresvuoda- ja huksobarggijs
<ul style="list-style-type: none"> • elektrávnálasj rijmmo • álkkes kloahkko • álkkes giehtatelefávnná • álkkes tv, radio ja musihkkatjuoan • hiebadum fjernkontrolla 	<ul style="list-style-type: none"> • gávnnamteknologiija/GPS • elektrávnálasj lássa • elektrávnálasj rijmmo • dálkasjuogadiddje • digitála gává 	<ul style="list-style-type: none"> • gávnnamteknologiija/GPS • automáhtalasj tjuovggastivrrim • elektrávnálasj lássa • liekkassensávrrá • labudimsensávrrá • gahttjamsensávrrá • ukxa-alármma • digitála tjuovvolibme

Buojkulvisá gáktu ulmutja demensajn aktu teknologiijav adni

Anna rahtjá gáktu mujttet udnásj dahkamusájt ja sjehtadusájt. Moaddi niejdas gatjåt mij la dáhpáduvvam ja mij galggá dáhpáduvvat. Ij sjehtadusájt mujte. Ulmme I Annav doarjjot váj iesj mujttá majt uddni galggá dahkat. Elektrávnálasj rijmmo soajttá de tjoavddusin. Gávnnuui moatte lágásj elektrávnálasj rijmo ma vuosedi ájgev, biejev ja ja gallát la aktan sjehtadusá ma li biejadum sisi. Duodden vuoset jus la idja jali biejevve. Sjerma sisadno máhtta ulmutja dárbojda ja sávdusájda hiebaduvvat.

Buojkulvis gáktu teknologiija máhtta lagámusáj siegen aneduvvat

Hans rahtjá sijddaj gávnnat gå la álggon ietjas bæjválasj tuvrajn. Álu amás ulmutjijs gatjåt gággu sijddaj vádtset, valla ij agev mujte gánná árru. Áhkásj juorru galgá gáhtu guhkijt. Ulmme la Hansav doarjjot váj bæssá joarkket ietjas bæjválasj tuvraj. GPS baktu bæssá áhkásj gæhttjat gánná Hans la, ja máhtta aj iesj viehkev ánodit jus ij sijddaj gávna.

GPS máhtta gávnnat gánná ulmusj la. Máhtta vuojnnut degu jasskavuohaalármma, kloahkko jali liehket giehtatelefávnán jali skuovvavuodon.

Buojkulvis jut varresvuoda- ja huksobargge teknologijjav adni dievnastusájn

Sigrun aktu árru ja álu manná gáttjádime ijájt. Nágin bále la gahttjam ja ballá vat gahttjamis. Suv mielas la aj gássjel sænngaj vat gávnnaat gá la hivsigin mannam. Mierredam li Sigruna milta gehtjadit akti juohkka ijá mañjel gá la gahttjam. Dát suv oademav ráfeduhtta. Ulmme la Sigrunav doarjjot, váj dábdá ietjas jasska, ja de ij dárbaa suv oademav hárrit. Tjoavdos soajttá digitála gáhttim navti jut sensora diededi gá manná álgus seŋgas. Tjuovgga tsahkkiduvvá ja duodden manná alármma suohkana varresvuoha- ja huksodievnastussaj jus ij la máhttsam sænngaj vissa ájge nalluj.

Álkkádusteknologijjalasj tjoavddusijt áttjudit

Sån gænna l demænssa bæssá iesj áhtsát álkkádusteknologijjalasj tjoavddusijt áhtsát. Ajtu oajvvadip suohkana dievnastusá, ergoterapevta jali mujttojogos kártti, oajvvat ja áhtsá teknologijjalasj tjoavddusijt suv namán gænna l demænssa.

Gávnnuji moadda vuoge gáktu álkkádusteknologijjav áttjudit
<ul style="list-style-type: none">• suohkanis áhtsát• NAV:a viehkenævoguovdátjis áhtsát• diŋgajt oasstet dábálasj rámbuvdan

Ájnas la mujttet suohkan ij vássteda teknologijjalasj tjoavddusij ávdás majt la priváhta vidnudagájs oasstám. Jus suohkan ajtu mierret dákkir teknologijjalasj tjoavddusijt adnuj válldet, de la sijá duogen teknologijja dágálasj láhkáj doajmmá.

Álkkádusteknologijjalasj tjoavddusijt adnuj válldet

Soajttá vuogas álkkádusteknologijjav adnuj válldet árrat gá dárbbu badján. Sunji gænna l demænssa soajttá álkkep teknologijjav adnet gá árrat sjaddá oassen ulmutja dábijs ja máhkijs. Gá álkkádusteknologijja fáladuvvá oassen varresvuoha- ja huksodievnastusás, de la suohkana duogen áhpadit ja tjuovvolit váj teknologijja agev dágálasj láhkáj doajmmá. Lagámusá ja/jali varresvuohabargge hæhttuji álu doarjjot ja mávtástuhttet suv gænna l demænssa gá dákkir lágásj teknologijjav adnuj válldá árkkabiejven. Danen la ájnas jut sihke ulmusj demensajn ja lagámusá oadtju buorre áhpadimev.

Dan ulmutja dárbo gænna l demænssa rievddi mañenagi gá skihpudahka ávdán. Danen galggá álu árvustallat makta álkkádusteknologijjalasj tjoavddusa li ávkken. Ságastallit ja rádudallit varresvuoha- ja huksobarggij ja diededit suohkanij jus vásedihpit jut álkkádusteknologijja ij la viehken jalik ávkken.

Mañenagi gá demænssa ávdán de soajttá ulmusj ij desti iesj besa mierredit. Gá ádá dievnastusá degu álkkádusteknologijja galggi adnuj váldeduvvat, de galggá árvustallat makta ulmusj demensajn iesj bæssá mierredit ja máhtta fáldagav dáhkkidit jali hilggot. Dáhkkidibme la dilláj tjanádum, ja sån gænna l demænssa soajttá bæssá mierredit ássijn ma sihkarvuodaalarmmaj guoski, valla ij mij guoská dálkkasijda.